

จักรวาล ภาษาไทย

ฉบับเข้าใจง่าย

★ สรุปเนื้อหา ม.ปลาย
และข้อสอบ A-Level

- ★ สรุปหลักภาษาไทย ๓๖ บท กระชับ ครบถ้วน เข้าใจง่าย
- ★ พร้อมแนวข้อสอบ A-Level และเฉลยละเอียดท้ายเล่ม

อาภัสรา ปราสาททิญโญ (ครูพี่ฟ้า)
เจ้าของเพจ ไขขานลานภาษา

สารบัญ

บทที่ ๑	ไตรยางค์	๖
บทที่ ๒	เสียงในภาษาไทย	๘
บทที่ ๓	พยางค์ คำ และกลุ่มคำ	๑๘
บทที่ ๔	ชนิดของคำในภาษาไทย	๒๓
บทที่ ๕	ประโยคในภาษาไทย	๔๔
บทที่ ๖	การสร้างคำในภาษาไทย	๔๙
บทที่ ๗	คำสมาสแบบสมาสและคำสมาสแบบสนธิ	๖๒
บทที่ ๘	คำควบกล้ำและอักษรนำ	๗๒
บทที่ ๙	คำเป็นและคำตาย	๗๖
บทที่ ๑๐	คำครูและคำลหุ	๗๙
บทที่ ๑๑	คำไทยแท้และคำยืมภาษาต่างประเทศ	๘๑
บทที่ ๑๒	คำทับศัพท์ ศัพท์บัญญัติ และศัพท์วิชาการ	๙๓
บทที่ ๑๓	คำพ้อง	๙๖
บทที่ ๑๔	คำไวพจน์	๑๐๑
บทที่ ๑๕	ระดับภาษา	๑๐๕
บทที่ ๑๖	ภาษาพูดและภาษาเขียน	๑๐๘
บทที่ ๑๗	โวหารการเขียน	๑๑๒

บทที่ ๑๘	ลีลาในวรรณคดี	๑๑๖
บทที่ ๑๙	ลีลาการแต่งคำประพันธ์และโวหารภาพพจน์	๑๑๘
บทที่ ๒๐	คำราชาศัพท์และคำสุภาพ	๑๒๔
บทที่ ๒๑	การใช้พจนานุกรม	๑๓๗
บทที่ ๒๒	การใช้ลักษณนาม	๑๔๐
บทที่ ๒๓	เหตุผลกับภาษา	๑๔๒
บทที่ ๒๔	หลักการใช้ถ้อยคำ	๑๔๕
บทที่ ๒๕	คำที่มีความหมายโดยตรงและโดยนัย	๑๔๗
บทที่ ๒๖	เครื่องหมายวรรคตอนและอักษรย่อ	๑๕๖
บทที่ ๒๗	สำนวน สุภาษิต และคำพังเพย	๑๖๘
บทที่ ๒๘	ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และการแสดงทรรศนะ	๑๘๐
บทที่ ๒๙	การอ่านจับใจความสำคัญ	๑๘๒
บทที่ ๓๐	การอ่านคำศัพท์ยาก	๑๘๔
บทที่ ๓๑	การเขียนสะกดคำ	๑๘๗
บทที่ ๓๒	การเขียนเรียงความ	๑๙๐
บทที่ ๓๓	การเขียนย่อความ	๑๙๒
บทที่ ๓๔	การเขียนบรรยายและการเขียนพรรณนา	๑๙๕
บทที่ ๓๕	การเขียนบรรยายอนุกรม	๑๙๘
บทที่ ๓๖	ฉันทลักษณ์คำประพันธ์	๒๐๐
	แบบทดสอบวัดความรู้ภาษาไทย	๒๑๓
	เฉลยแบบทดสอบวัดความรู้ภาษาไทย	๒๓๑

เสียงในภาษาไทย

เสียง คือ การที่มนุษย์เปล่งเสียงออกมาเพื่อสื่อสาร บอกความต้องการต่าง ๆ ระหว่างกัน โดยมีอวัยวะที่ช่วยในการออกเสียง ได้แก่ กะบังลม ปอด หลอดลม กล่องเสียง ลิ้นไก่ เพดาน ลิ้น ปุ่มเหงือก ริมฝีปาก และช่องจมูก

เสียงในภาษาไทย แบ่งออกเป็น ๓ ชนิด ดังนี้

๑. เสียงสระ (เสียงแท้)

มีทั้งหมด ๒๑ รูป ๒๑ เสียง แบ่งเป็น ๒ ชนิด ได้แก่

๑.๑ สระเดี่ยว (สระแท้)

คือ สระที่ออกเสียงมาจากอวัยวะในช่องปากโดยตรง มีทั้งหมด ๑๘ เสียง แบ่งเป็นสระเสียงสั้น ๙ เสียง และสระเสียงยาว ๙ เสียง ดังนี้

สระเสียงสั้น
(๙ เสียง)

อะ

อิ

อี

อุ

เอะ

แอะ

โอะ

เอาะ

เออะ

สระเสียงยาว
(๙ เสียง)

อา

อี

อี

อุ

เอ

แอ

โอ

ออ

เออ

๑.๒ สระประสม (สระเลื่อน)

คือ สระที่ออกเสียงโดยเปลี่ยนจากตำแหน่งหนึ่งไปอีกตำแหน่งหนึ่ง โดยมีสระเสียงยาวทั้งหมด ๓ เสียง ดังนี้

สระเสียงยาว
(๓ เสียง)

เกิดจาก

เอีย

อี + อา

เกิดจาก

เอือ

อี + อา

เกิดจาก

อัว

อุ + อา

หมายเหตุ

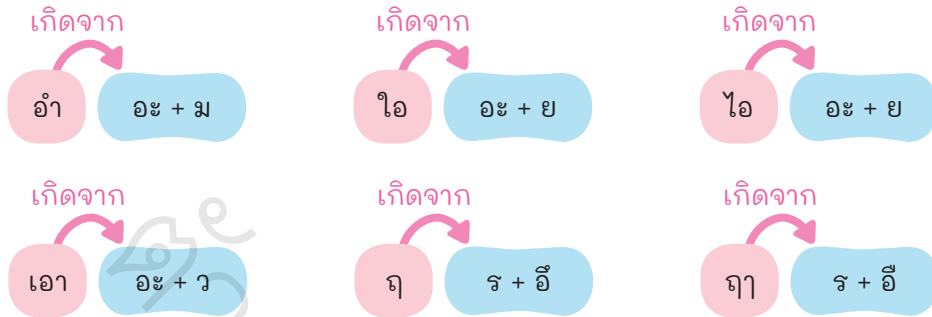
ในอดีตสระประสมมี ๖ เสียง คือ สระเสียงสั้น ๓ เสียง ได้แก่ เอียะ เอือะ อัวะ และสระเสียงยาว ๓ เสียง ได้แก่ เอีย เอือ อัว ปัจจุบันสระประสมเสียงสั้นไม่นำมาใช้ จึงลดเหลือเพียงสระเสียงยาว ๓ เสียง ดังกล่าวข้างต้น

กล่าวโดยสรุป ดังนั้น สระในภาษาไทย มี ๒๑ เสียง ประกอบด้วย

ในอดีตจัดสระ อำ ไอ โอ เออ ฤ ฦ ฤ ฦ เป็นสระเกิน เพราะมีเสียงพยัญชนะรวมอยู่ด้วย ดังนี้

หมายเหตุ

ในอดีตสระเกินมี ๘ เสียง คือ สระเสียงสั้น ๖ เสียง ได้แก่ อำ ไอ โอ เออ ฤ ฦ และสระเสียงยาว ๒ เสียง ได้แก่ ฤ ฦ ปัจจุบันลดเหลือเพียง ๖ เสียง เพราะ ฤ ฦ ไม่เป็นที่นิยมนำมาใช้ และปัจจุบันไม่นิยมจัดรูปสระดังกล่าวเป็นเสียงสระในภาษาไทย

รูปสระในภาษาไทย

มีทั้งหมด ๒๑ รูป

ที่	รูปสระ	ชื่อเรียก	ที่	รูปสระ	ชื่อเรียก
๑.	ะ	วิสรรชนีย์	๑๑.	เ	ไม้หน้า
๒.	ุ	ไม้หันอากาศหรือไม้ผัด	๑๒.	ใ	ไม้้วน
๓.	ึ	ไม้ไต่คู้	๑๓.	ไ	ไม้มลาย
๔.	า	ลากข้าง	๑๔.	โ	ไม้โ
๕.	อ	พินทุหรือพินทุ	๑๕.	อ	ตัวอ
๖.	ิ	ฝนทอง	๑๖.	ย	ตัวย
๗.	ึ	นาคหิต นาคหิต หรือหยาดน้ำค้าง	๑๗.	ว	ตัวว
๘.	ึ	พินทุ	๑๘.	ฤ	รี
๙.	ุ	ตีนเหยียด	๑๙.	ฦ	รือ
๑๐.	ู	ตีนคู้	๒๐.	ฤ	ลี
			๒๑.	ฦ	ลือ

๒.๓

พยางค์ท้ายหรือตัวสะกด

คือ พยางค์ที่อยู่ท้ายคำหรือพยางค์ ถึงแม้จะมีรูปพยางค์ที่ต่างกัน แต่ออกเสียงอยู่ในมาตราเดียวกัน แบ่งเป็น ๒ ประเภท ได้แก่

๑) ตัวสะกดตรงตามมาตรา

คือ ตัวสะกดที่สะกดตรงตามการออกเสียงของพยางค์ท้ายนั้น ๆ แบ่งเป็น ๔ มาตรา ได้แก่

มาตรา	ตัวสะกด	ตัวอย่าง
แม่ กง	ง	กริ่ง ห่าง โปรง ต้อง เลียง ฟัง
แม่ กม	ม	กลม นิ่ม ก้าม เลียม เชื่อม ออม
แม่ เกย	ย	ง่าย โกย แยก ป่วย เรื่อย บ่อย
แม่ เกว	ว	เหว กาว ปลิว แล้ว เปรี้ยว ดาว

ข้อควรระวัง

มาตราตัวสะกด แม่ เกย ให้ระวังคำที่ประสมด้วยสระ เอีย เช่น เปีย เลีย เปี้ย เลีย ซึ่งมีจำนวนมาก คำที่ประสมด้วยสระ เอีย ไม่นับว่าเป็นมาตราตัวสะกด แม่ เกย

๒) ตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา

คือ ตัวสะกดที่มีพยางค์ท้ายแตกต่างกันออกไปแต่สะกดอยู่ในมาตราเดียวกัน แบ่งเป็น ๔ มาตรา ได้แก่

มาตรา	ตัวสะกด	ตัวอย่าง
แม่ กก	ก ข ค ฅ	รัก สุข โรค เมฆ พยัคฆ์
แม่ กด	ด จ ช ซ ฎ ฏ ฐ ฑ	สะดุด ครุฑ ประเทศ ล้าง
	ฒ ต ถ ท ธ ศ ษ ส	ปราสาท ช้าง
แม่ กน	น ญ ณ ร ล พ	กัน ผลาญ คำนวน เวร กาล วาฬ
แม่ กบ	บ ป พ ฟ ภ	ครบ กราฟ ลาก รูป ภาพ เปรียบ

คำควบกล้ำและอักษรนำ

๑.

คำควบกล้ำ

คำควบกล้ำ คือ คำที่มีพยัญชนะต้น ๒ ตัว เรียงติดกัน ใช้สระเดียวกัน และออกเสียงควบกล้ำกัน โดยพยัญชนะตัวที่ ๒ ที่นำมาควบ ได้แก่ ร ล ว แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑.๑

คำควบกล้ำแท้

คือ คำที่มีพยัญชนะต้น ๒ ตัว เรียงติดกัน ใช้สระเดียวกัน และออกเสียงควบกล้ำกัน โดยพยัญชนะตัวที่ ๒ ที่นำมาควบ ได้แก่ ร ล ว

หลักการจำ

กันคิ้วไปพาต้า

กัน

กร / กล / กว

คิ้ว

คร / คล / คว / ขร / ขล / ขว

ไป

ปร / ปล

พา

พร / พล / ผล

ต้า

ตร

ตัวอย่าง

กร	กราบ	แกร่ง	เกรง	กริ้ว	กรุง	กรอง
กล	กล่อง	กลับ	เกลือก	กล่ำ	เกล้า	เกลี้ย
กว	กว้าง	แกว่ง	ไกว	กว่า	กวัก	เกวียน
ขร / คร	ขรุขระ	ขริ้ม	ขรัว	ครอง	ใคร	ครีบ
ชล / คล	ชลูย	ขลา	ชล้ง	คลอง	คลี่	เคลื่อน
ขว / คว	แขวน	ขวัญ	ขวา	ควาญ	คว่ำ	คว้น
ปร	ปรี่	โปร่ง	ปราบ	เปรื่อง	ปริ	ปรับ
ปล	ปลา	ปลี	ปล่อง	ปลิว	เปล่ง	ปล่อย
พร	พราว	โพรง	ไพร	พรั่ง	พริก	พรวด
ผล / พล	ผลอ	ผละ	โผล่	พลั่ว	พลาญ	พลัน
ตร	ตราด	ตรึง	ตรา	ตรี	ตรัส	ตรอก

๑.๒

คำควบกล้ำไม่แท้

คือ คำที่มีพยัญชนะต้น ๒ ตัว เรียงติดกันและใช้สระเดียวกัน โดยจะควบกล้ำกับพยัญชนะ ร เท่านั้น มีวิธีการสังเกตดังนี้

๑) ตัว ท ควบกล้ำด้วยตัว ร แต่ออกเสียงเป็น ช

เช่น

ทราบ	อ่านว่า	ซาบ
ทรง	อ่านว่า	ชง
มัทรี	อ่านว่า	มัด - ชี

หลักการจำ

ทรวดทรงทราบทราบทราย

มัทรีอินทรีย์มี

ทรวงไทรทรีพย์แทรกวัด

ตัว ทร เหล่านี้เรา

ทรวดโทรมหมายนกอินทรี

เทริดนนทรีพุทราเพรา

โทรมนัสณะเชิงเทรา

ออกสำเนียงเป็นเสียง ช

(กำชัย ทองหล่อ)

ระดับภาษา

ระดับภาษา คือ ความแตกต่างของภาษาที่ต้องใช้ให้เหมาะสมกับโอกาสและบุคคล แบ่งออกเป็น ๕ ระดับ ดังนี้

๑.

ระดับพิธีการ

โอกาส : งานพิธีการต่าง ๆ การกล่าวอวยพร กล่าวปราศรัย กล่าวรายงาน กล่าวเปิดประชุม

ภาษาที่ใช้ : ใช้คำให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ มีความประณีตงดงาม สละสลวย ใช้คำระดับสูงและเป็นพิธีรีตอง

ตัวอย่าง

เนื่องใน**วาระดิถีขึ้นปีใหม่ไทย** ประจำปี ๒๕๖๔ ข้าพเจ้านายเกรียงไกร แก้วกล้า นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพัทลุง **ขออำนวยการอวยชัย**ให้ทุกท่านพบความสุข มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง และ**ขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย**ช่วยปกป้องรักษา **คุ้มครองทุกท่าน**ให้เดินทางกลับอย่างปลอดภัยด้วยเทอญ

หลักสังเกตภาษา : เป็นการกล่าวอวยพร ภาษามีความประณีต สละสลวย

๒.

ระดับทางการ

โอกาส : หนังสือราชการ การบรรยายต่อที่สาธารณะ หนังสือติดต่อในแต่ละวงการ หรืองานเขียนเชิงวิชาการ

ภาษาที่ใช้ : ใช้คำให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ชัดเจน ตรงประเด็น มีศัพท์เฉพาะในแต่ละวงการ

ตัวอย่าง

ประเทศไทยมีภาษาประจำชาติ คือ ภาษาไทย ใคร ๆ ก็คิดว่าภาษาไทยเป็นเรื่องที่ง่ายและเป็นเรื่องใกล้ตัว แต่ใครเล่าจะรู้ว่า ภาษาไทยมีทั้งหลักภาษาและวรรณคดีที่ทรงคุณค่าอีกหลากหลายเรื่องที่ต้องศึกษา ไม่ว่าจะเป็น ขุนช้างขุนแผน สามก๊ก นิราศภูเขาทอง มัทนะพาธา เป็นต้น

หลักสังเกตภาษา : เป็นภาษาที่สร้างความเข้าใจในวงการ
การศึกษา ชัดเจน ตรงประเด็น

๓.

ระดับกึ่งทางการ

โอกาส : การประชุมกลุ่มย่อย การบรรยายในชั้นเรียน ข่าวและบทความในหนังสือพิมพ์

ภาษาที่ใช้ : ลดภาษาเป็นทางการลง ไม่เคร่งตามหลักไวยากรณ์ เป็นภาษาที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน ใช้ศัพท์เฉพาะเท่าที่จำเป็น

ตัวอย่าง

ทุกคนทราบไหมคะว่า ที่โลกปัจจุบันเกิดภาวะโลกร้อนเกิดจากสาเหตุอะไร วันนี้เรามีเรื่องราวสั้น ๆ มาเล่าให้ทุกคนได้ฟัง

ภาวะโลกร้อนเกิดจากความเห็นแก่ตัวของผู้คน เช่น การตัดไม้ทำลายป่าอันมีค่าของโลก การไล่ล่าฆ่าสัตว์น้อยใหญ่จนสูญพันธุ์ มลพิษต่างๆ ที่เกิดจากฝีมือของมนุษย์ทั้งมลพิษทางดิน ทางน้ำ และทางอากาศ เมื่อทุกคนทราบอย่างนี้แล้ว จะไม่ช่วยกันรักษาโลกใบนี้ให้คงอยู่หรือ

หลักสังเกตภาษา : เป็นภาษาที่ลดความทางการลง ใช้ภาษาที่ช่วยกระตุ้นการสื่อสารให้เข้าใจกันมากขึ้น และเพิ่มความสนทนาสนมอย่างรวดเร็ว

ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และการแสดงทรรศนะ

ข้อเท็จจริง คือ ข้อความหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง
ข้อคิดเห็น คือ ความรู้สึก นึกคิด ที่สอดแทรกอยู่ในข้อเท็จจริงต่าง ๆ

ตัวอย่าง

ข้อเท็จจริง

- ★ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง
- ★ มีหลักฐานเชื่อถือได้
- ★ มีแหล่งที่มาชัดเจน
- ★ มีความสมเหตุสมผลกัน

ข้อคิดเห็น

- ★ การแสดงความรู้สึก
- ★ การคาดเดา คาดคะเน
- ★ แสดงการเปรียบเทียบ
- ★ การเสนอแนะข้อคิดเห็นของผู้เขียน

หลักการจำ

ข้อเท็จจริง

เกือบจะใช้ ไกลจะเป็น เห็นความจริง

ข้อคิดเห็น

คาดคะเน เสนอแนะ และเน้นความรู้สึก

ตัวอย่างข้อเท็จจริง

- ★ PM 2.5 คือ อนุภาคฝุ่นละอองในอากาศที่มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางอยู่ที่ 2.5 ไมครอน
- ★ ปาลิตา ผลประดับเพชร คว่ำซีไรต์ พ.ศ. ๒๕๖๕ จากเรื่อง จนกว่าโลกจะโอบกอดเราไว้
- ★ มัทนะพารา ได้รับรางวัลวรรณคดีสโมสรประเภทบทละครพูดคำฉันท์
- ★ ประเทศอาร์เจนตินาคว่าแชมป์ฟุตบอลโลก ค.ศ. ๒๐๒๒
- ★ มัลดีฟส์เป็นหมู่เกาะกลางมหาสมุทรอินเดีย ตั้งอยู่ที่ทิศตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศศรีลังกา

ตัวอย่างข้อคิดเห็น

- ★ เสาวรส หนึ่งในผลไม้รสเปรี้ยวที่นิยมนำมาทำเป็นเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ
- ★ ถึงแม้จะมีพรสวรรค์ก็จะต้องพยายามเรียนรู้ทักษะ และถ้าเราไม่มีพรสวรรค์ เราก็ต้องพยายามให้มากกว่าคนอื่น ๆ
- ★ ไม่น่าแปลกใจที่มีผู้อ่านบทความนี้จำนวนมาก เพราะเป็นเรื่องของนิยายกำลังภายในที่คนส่วนใหญ่รู้จักกันดี
- ★ การประกวดนางงามจักรวาล ครั้งที่ ๗๑ มีนางงามจากหลายประเทศที่มีความโดดเด่นและเป็นที่น่าจับตามอง
- ★ ฉันหวังว่า ในสักวันหนึ่งฉันคงจะเป็นคนที่ใช่สำหรับเธอ

ทรรศนะหรือทัศนะ

ทรรศนะหรือทัศนะ หมายถึง ความคิดเห็น ดังนั้น การแสดงทรรศนะ หมายถึง **การแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกนึกคิดที่ประกอบด้วยเหตุผล**

โครงสร้างของการแสดงทรรศนะ แบ่งเป็น ๓ ส่วน ดังนี้

ที่มา	➔	สาเหตุที่ทำให้เกิดการแสดงทรรศนะ
ข้อสนับสนุน	➔	ข้อเท็จจริงหรือหลักการที่นำมาสนับสนุนการแสดงทรรศนะ
ข้อสรุป	➔	ข้อเสนอแนะ ข้อวินิจฉัย หรือการประเมินค่า

ประเภทของการแสดงทรรศนะ

๑. **การแสดงทรรศนะเกี่ยวกับข้อเท็จจริง** คือ การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เกิดขึ้นจริง โดยยังมีข้อถกเถียงกันอยู่ เป็นเพียงการสันนิษฐานและเสนอข้อสนับสนุนที่น่าเชื่อถือ
๒. **การแสดงทรรศนะเกี่ยวกับนโยบาย** คือ การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายว่ามีสิ่งใดควรพัฒนา หรือแก้ไขปรับปรุง โดยมุ่งเสนอข้อเท็จจริงเพื่อสนับสนุนนโยบาย
๓. **การแสดงทรรศนะเกี่ยวกับคุณค่า** คือ การแสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นการตัดสินข้อดีและข้อด้อยของสิ่งนั้น ๆ อาจใช้วิธีการเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นความแตกต่างอย่างชัดเจน

ฉันทลักษณ์คำประพันธ์

ฉันทลักษณ์ คือ ข้อกำหนดในการแต่งคำประพันธ์ประเภทต่างๆ
คำประพันธ์ คือ ถ้อยคำที่เรียบเรียงขึ้น โดยมีข้อบังคับ
การวรรคตอนต่าง ๆ ให้มีการสัมผัสกันอย่างไพเราะ ตามกฎเกณฑ์
ที่ฉันทลักษณ์กล่าวไว้ แบ่งออกเป็น ๕ ประเภท ดังนี้

๑. กลอน
๒. กาพย์
๓. โคลง
๔. ร่าย
๕. ฉันท์

สัมผัส

แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑. สัมผัสนอก คือ สัมผัสระหว่างวรรคและสัมผัสระหว่างบท ซึ่งจะต้องเป็นสัมผัสสระเท่านั้น
๒. สัมผัสใน คือ สัมผัสที่อยู่ในวรรคเดียวกัน มีทั้งสัมผัสพยัญชนะ และสัมผัสสระ

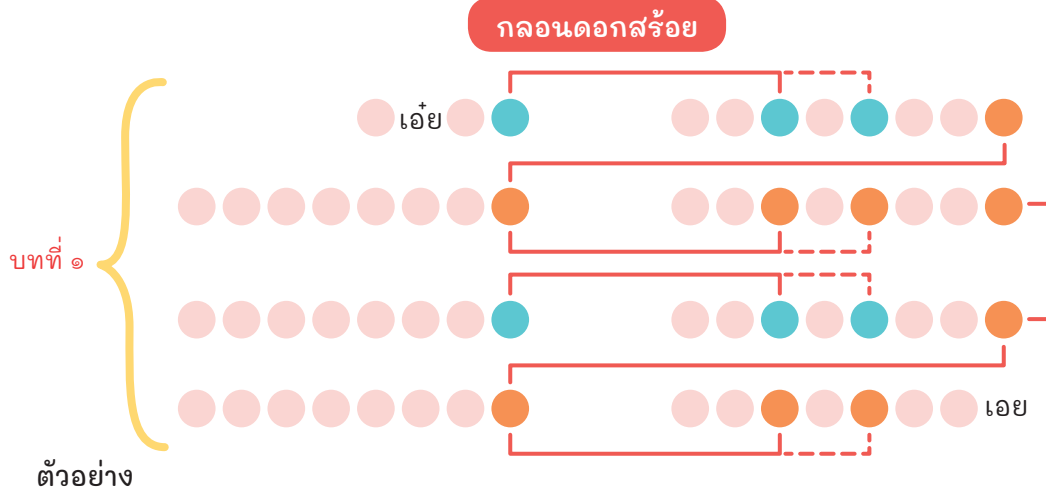
สัมผัสพยัญชนะ คือ พยัญชนะต้นตัวเดียวกัน แต่สระและตัวสะกดต่างกัน เช่น

ยอก - ย้อน	โบก - บัก
ตาก - ติว	รับ - รีบ
เลียม - ล่าว	ดืม - ดวง
ลอบ - จอบ	ไฟ - พิ่ว

สัมผัสสระ คือ พยัญชนะต้นต่างกัน แต่สระและตัวสะกดเหมือนกัน เช่น

นา - ตา	โม - โต
หนู - ปู	แต่ - แม่
คาด - กาด	หีบ - หินบ
โอน - โจน	อ้อม - ล้อม

กองเอ๋ยกองขาว
เกิดเพราะการเก็บเกี่ยวด้วยใคร
เข้าก็ขับโคกระบือถือคันไถ
ยัดหางยามยกไปตามใจจินต์

กองสูงราวโรงนายื่นนำใคร
ใครเล่าไถคราดพื้นพื้นแผ่นดิน
สำราญใจตามเขตประเทศถิ่น
หางยามฝันตามใจเพราะใครเอ๋ย

(กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า : พระยาอุปกิตศิลปสาร (นิ่ม กาญจนาชีวะ))

กฎ

๑. กลอนดอกสร้อย ๑ วรรค = ๘ คำ (ยกเว้นวรรคที่ ๑)

กลอนดอกสร้อย ๑ บาท = ๒ วรรค

กลอนดอกสร้อย ๑ บท = ๔ บาท = ๘ วรรค

๒. สัมผัสระหว่างวรรค

คำสุดท้ายของวรรคที่ ๑ สัมผัสกับคำที่ ๓ หรือ ๕ ของวรรคที่ ๒

คำสุดท้ายของวรรคที่ ๒ สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ ๓

คำสุดท้ายของวรรคที่ ๓ สัมผัสกับคำที่ ๓ หรือ ๕ ของวรรคที่ ๔

คำสุดท้ายของวรรคที่ ๔ สัมผัสกับคำที่ ๓ หรือ ๕ ของวรรคที่ ๖

คำสุดท้ายของวรรคที่ ๖ สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ ๗

คำสุดท้ายของวรรคที่ ๗ สัมผัสกับคำที่ ๓ หรือ ๕ ของวรรคที่ ๘

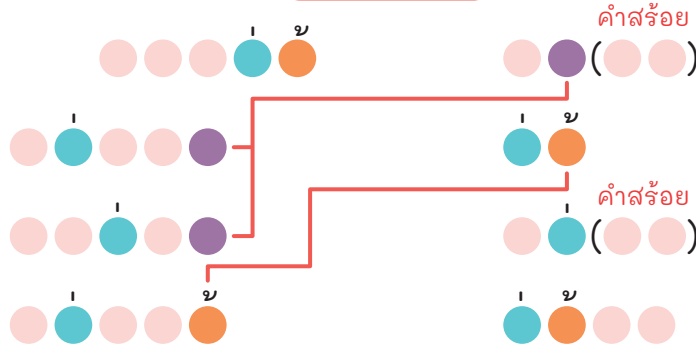
๓. สัมผัสระหว่างบาท

คำสุดท้ายของวรรคที่ ๔ สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ ๖

๔. คำขึ้นต้นและคำลงท้าย

วรรคที่ ๑ มีจำนวนคำ ๔-๕ คำ คำที่ ๒ ใช้คำว่า “เอ๋ย” เสมอ และคำลงท้ายบท ใช้คำว่า “เอ๋ย”

โคลงสี่สุภาพ

ตัวอย่าง

จากมามา **ลี้วล้า**
 บาง **ยี่** เรือราพ **ลาง**
 เรือแผง **ช่วย** พานาง
 บาง **บ่** รับคำ **คัล้อง**

ล่ำ บาง
พื้ ร้อง
 เมียง **ม่าน** มานา
คล่ำ นน้ำ **ตา** คลอ

(พระสุนทรโวหาร (ภู่))

กฎ

- โคลงสี่สุภาพ วรรคหน้ามี ๕ คำ วรรคหลังมี ๒ คำ ยกเว้นบาทที่ ๔ วรรคหลังมี ๔ คำ
 โคลงสี่สุภาพ ๑ บาท = ๒ วรรค
 ๑ บาท = ๔ บาท = ๘ วรรค
- สัมผัสระหว่างวรรค
 คำที่ ๒ ของวรรคที่ ๒ สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ ๓ และ ๕
 คำที่ ๒ ของวรรคที่ ๔ สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ ๓
- บังคับใช้คำเอก ๓ คำ คำโท ๔ คำ
คำเอก คือ เขียนด้วยรูปวรรณยุกต์เอก **คำโท** คือ เขียนด้วยรูปวรรณยุกต์โท
- คำสร้อย จะมีหรือไม่มีก็ได้ มักปรากฏอยู่ในบาทที่ ๑ และ ๓
- หากไม่สามารถใช้คำเอก คำโทได้ อนุญาตให้ใช้เป็นคำเอกโทษและคำโทโทษ
คำเอกโทษ คือ คำเดิมที่ใช้รูปวรรณยุกต์โท แต่เขียนด้วยรูปวรรณยุกต์เอก
 เช่น หมั้น ใช้เป็น มั่น
คำโทโทษ คือ คำเดิมที่ใช้รูปวรรณยุกต์เอก แต่เขียนด้วยรูปวรรณยุกต์โท
 เช่น ชมพู่ ใช้เป็น ชมผู้
- หากไม่สามารถหาคำเอกได้ ให้ใช้คำตายแทนได้

แบบทดสอบวัดความรู้ภาษาไทย

คำชี้แจง

- ข้อสอบชุดนี้มีจำนวน ๕๐ ข้อ ๕๐ คะแนน
- ข้อสอบชุดนี้เป็นแบบเลือกตอบ ๕ ตัวเลือก ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวจากตัวเลือก ๑) ๒) ๓) ๔) และ ๕)
- ในการตอบให้ทำเครื่องหมาย X โดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อใดมีคำสะกดผิดทุกคำ

๑) เจตจำนงค์	เบญจเพศ	สันนิษฐาน
๒) กิจจะลักษณะ	เครื่องสำอาง	รังสรรค์
๓) ภาพยนตร์	คำนวณ	ขาดดุลย์
๔) อินเทอร์เน็ต	เอนกประสงค์	มัคคุเทศน์
๕) จักรพรรดิ์	สาธารณะชน	เจดีย์สถาน

๒. ข้อใดใช้จำนวนไม่ถูกต้อง

- ห้องที่เธอพาฉันไปดูเล็กราวกับที่เท่าแมวดิ้นตายใครจะอยู่ได้
- ฉันทำอาหารมื้อเย็นอย่างหลากหลายแต่น้องกลับตัดไฟแต่ต้นลมกินจนหมด
- หากเธอคิดว่าการโกหกเป็นเรื่องที่ดีก็เหมือนกับเธอเห็นกงจักรเป็นดอกบัว
- การสอบชิงทุนไปต่างประเทศครั้งนี้ผ่านไปแล้วยังเหมือนได้ยกภูเขาออกจากอก
- เธออย่าเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเรื่องนี้เลยมันจะเป็นการหาเหาใส่หัวจนตัวเองเดือดร้อน

๓. ข้อใดใช้คำราชาศัพท์ไม่ถูกต้อง

- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงรับพระมหาสังข์เพชรน้อยจากเจ้าพนักงาน
- สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการทองทิศบูชาพระพุทธชินสีห์
- สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา เสด็จออกจากพระเจดีย์ไปประทับรถยนต์พระที่นั่ง
- กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดอุทยานประวัติศาสตร์
- สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าสิริวัณณรวิฯ ทรงตั้งใจมั่นในการสืบสาน รักษา และต่อยอดพระราชปณิธานรักษาความเป็นไทย

๑๐. ข้อความต่อไปนี้สะท้อนความเชื่อของคนไทยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใดเป็นสำคัญ

การเลือก “ชัยภูมิ” ซึ่งเป็นที่ตั้งของเมืองหลวง บริเวณที่ราบลุ่มริมน้ำมีได้สะท้อนให้เห็นเพียงความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจจากการเพาะปลูกของประชาชนเท่านั้น แต่ยังหมายถึงเส้นทางสำหรับการคมนาคมขนส่งและการค้าขาย รวมไปถึงความมั่นคงทางสังคมและการเมืองด้วยเช่นกัน ที่ราบลุ่มแม่น้ำเป็นทำเลที่ประชาชน ตั้งถิ่นฐานรวมกันเป็นกลุ่มก้อน ทำให้สะดวกทั้งการดูแลทุกข์สุข และการเกณฑ์กำลังคนในยามศึกสงคราม นอกเหนือจากนี้แล้ว แม่น้ำยังทำหน้าที่เสมือนกำแพงธรรมชาติในการป้องกันข้าศึกศัตรูได้อีกทางหนึ่ง

- ๑) การค้าขาย
- ๒) การคมนาคม
- ๓) การทำสงคราม
- ๔) การเลือกทำเลที่ตั้ง
- ๕) การอยู่ร่วมกันในสังคม

๑๑. ข้อใดคือจุดประสงค์ที่สำคัญที่สุดของผู้เขียนข้อความต่อไปนี้

เสื้อผ้าหมิ่นอับถือเป็นเรื่องใหญ่สำหรับหลายคนในช่วงหน้าฝน ซึ่งเป็นสิ่งที่เราไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ กลิ่นหมิ่นอับที่เกิดขึ้นนั้น ส่วนหนึ่งเกิดจากเหล่าเชื้อราและแบคทีเรียต่าง ๆ ที่สะสมอยู่ตามเสื้อผ้า และเมื่อเรานำเสื้อผ้าที่อับชื้นมาสวมใส่ ก็เปรียบเสมือนเราได้พาเชื้อโรคเหล่านั้นไปกับเราทุกที่ อีกทั้งเมื่อเราสูดดมเอาเชื้อโรคเหล่านั้นเข้าสู่ร่างกายโดยไม่รู้ตัว ก็จะส่งผลต่อสุขภาพหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นโรคกลาก เกื้อื้อน ภูมิแพ้ หรืออาจส่งผลต่อระบบทางเดินหายใจได้ด้วย

- ๑) แนะนำวิธีการดูแลเสื้อผ้าในช่วงหน้าฝน
- ๒) อธิบายผลกระทบที่เกิดจากการใส่เสื้อผ้าที่อับชื้น
- ๓) การดูแลตนเองจากเชื้อโรคต่าง ๆ ในช่วงหน้าฝน
- ๔) บอกสาเหตุของการหมิ่นอับของเสื้อผ้าที่สวมใส่
- ๕) นำเสนอวิธีป้องกันเกี่ยวกับโรคที่พบบ่อยเมื่อใส่เสื้อผ้าที่หมิ่นอับ

๑๒. ข้อใดใช้ลักษณนามได้ถูกต้อง

- ๑) มุ้งอันนี้เป็นมุ้งพับได้ หมดปัญหาเรื่องยุ่งกั๊ดและแมลงกวนใจแน่นอน
- ๒) ฤชื่องค์นั้นออกไปบำเพ็ญพรตเพื่อแสวงหาความสงบตามสถานที่ต่าง ๆ
- ๓) เหล็กแท่งนี้ค่อนข้างราคาถูก แต่มีลักษณะเด่นคือมีความคงทนและแข็งแรง
- ๔) นิทานฉบับนั้นเป็นนิทานก่อนนอนสำหรับเด็ก ๆ ที่แฝงไปด้วยข้อคิดสอนใจ
- ๕) เชื้อชาติสายนี้มาจากแบรนด์ชั้นนำ พร้อมรับประกันของแท้แน่นอน ๑๐๐%

๒๒. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะนิสัยของบุคคลที่กล่าวถึงในคำประพันธ์ต่อไปนี้

วันนั้นพายุเมื่อด่านน้ำ	ก็กริ้วซ้ำจะฆ่าให้เป็นผี
แสนแค้นด้วยมารดาอย่าปราณี	ให้ไปขอชีวิตขุนช้างไว้
แค้นแม่จำจะแก้ให้หายแค้น	ไม่ทดแทนอ้ายขุนช้างบ้างไม่ได้
หมายจิตคิดจะให้มันบรรลัย	ไม่สนใจจำเพาะเคราะห์มันดี

- ๑) ไม่ยอมคน
- ๒) จิตใจโหดร้าย
- ๓) เจ้าคิดเจ้าแค้น
- ๔) โกรธง่ายหายเร็ว
- ๕) ประสงค์ร้ายต่อผู้อื่น

๒๓. สาระสำคัญของบทประพันธ์นี้ตรงกับข้อใด

ดารามีมาร้อย	ถึงพัน
บ่เปรียบกับดวงจันทร์	หนึ่งได้
คนพาลมากอนันต์	ในโลก
จะเปรียบเท่าปราชญ์ไซ้	ยากแท้ถาถึง

(โคลงโลกนิติ : สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร)

- ๑) ในโลกใบนี้มีคนชั่วมากกว่าคนดี
- ๒) การทำความดีจะช่วยค้ำจุนโลกให้คงอยู่ตลอดกาล
- ๓) คนชั่วจำนวนมากมายไม่อาจเทียบได้กับคนดีเพียงคนเดียว
- ๔) เพราะโลกนี้มีคนชั่วเป็นจำนวนมากจึงส่งผลให้คนดีอยู่ยาก
- ๕) ความสว่างของดวงดาวเทียบไม่ได้กับความสว่างของพระจันทร์

๒๔. ข้อใดใช้ระดับภาษาต่างจากข้ออื่น

- ๑) การปิดทองหลังพระนั้นเมื่อถึงคราวจำเป็นก็ต้องปิด
- ๒) ผู้หนักแน่นในสัจจะพูดอย่างไรทำอย่างนั้นจึงจะได้รับความสำเร็จ
- ๓) ภาวะโลกร้อนเกิดจากการตัดไม้ทำลายป่าและการไล่ล่าสัตว์น้อยใหญ่
- ๔) ประเทศชาติของเราจะเจริญหรือเสื่อมลงนั้นย่อมขึ้นอยู่กับการศึกษาของประชาชน
- ๕) นักกีฬาที่ได้รับการฝึกหัดอบรมอย่างดีแล้วย่อมมีจิตใจที่แน่วแน่และความเพียรพยายาม

เฉลยแบบทดสอบวัดความรู้ภาษาไทย

๑. ๑	๒. ๒	๓. ๔	๔. ๓	๕. ๔
๖. ๕	๗. ๓	๘. ๒	๙. ๕	๑๐. ๔
๑๑. ๒	๑๒. ๓	๑๓. ๑	๑๔. ๕	๑๕. ๑
๑๖. ๕	๑๗. ๕	๑๘. ๑	๑๙. ๔	๒๐. ๑
๒๑. ๓	๒๒. ๔	๒๓. ๓	๒๔. ๓	๒๕. ๒
๒๖. ๒	๒๗. ๔	๒๘. ๕	๒๙. ๑	๓๐. ๕
๓๑. ๓	๓๒. ๔	๓๓. ๒	๓๔. ๑	๓๕. ๓
๓๖. ๒	๓๗. ๔	๓๘. ๔	๓๙. ๒	๔๐. ๕
๔๑. ๓	๔๒. ๑	๔๓. ๒	๔๔. ๔	๔๕. ๑
๔๖. ๕	๔๗. ๓	๔๘. ๒	๔๙. ๑	๕๐. ๒

คำอธิบายเฉลยแบบทดสอบวัดความรู้ภาษาไทย

๑. ตอบ ๑)

อธิบาย

ข้อ ๑) เขียนสะกดคำผิดทุกคำ ซึ่งเขียนให้ถูกต้องได้ว่า **เจตจำนง เบญจเพส สันนิษฐาน**

ข้อ ๒) เขียนสะกดคำถูกต้องทุกคำ

ข้อ ๓) สะกดคำผิด ๑ คำ คือ ขาดดุลย์ ➡ **ขาดดุล**

ข้อ ๔) สะกดคำผิด ๒ คำ คือ เอนกประสงค์ มัคคุเทศน์ ➡ **อเนกประสงค์ มัคคุเทศก์**

ข้อ ๕) สะกดคำผิด ๒ คำ คือ จักรพรรดี สาธารณะชน ➡ **จักรพรรดิ สาธารณชน**

๒. ตอบ ๒)

อธิบาย

ตัดไฟแต่ต้นลม หมายถึง ตัดต้นเหตุเพื่อไม่ให้เหตุการณ์ลุกลาม ซึ่งเมื่อพิจารณาความหมายของสำนวนพบว่าไม่สอดคล้องกับบริบทของข้อความ

ข้อ ๑) ที่เท่าแมวดิ้นตาย หมายถึง ที่ดินหรือเนื้อที่เล็กน้อย

ข้อ ๓) เห็นกงจักรเป็นดอกบัว หมายถึง การเห็นผิดเป็นชอบ

ข้อ ๔) ยกภูเขาออกจากอก หมายถึง โล่งอก, หม่วิดากกังวล

ข้อ ๕) หาเหาใส่หัว หมายถึง หาเรื่องเดือดร้อนให้ตนเอง

๑๙. ตอบ ๔)

อธิบาย

พรรณนาโวหาร คือ โวหารที่กล่าวถึงเรื่องราวอย่างละเอียดเพื่อให้เห็นภาพชัดเจน ซึ่งข้อ ๑), ๒), ๓) และ ๕) เป็นบรรยายโวหาร

๒๐. ตอบ ๑)

อธิบาย

ซึ่งข้อ ๒), ๓), ๔) และ ๕) ปรากฏการใช้คำทับศัพท์ที่ไม่ถูกต้อง

ข้อ ๒) เว็บไซต์ คำที่ถูกต้อง คือ เว็บไซต์

ข้อ ๓) ดิจิตอล คำที่ถูกต้อง คือ ดิจิทัล

ข้อ ๔) คูกี้ คำที่ถูกต้อง คือ คุกกี้

ข้อ ๕) แอปพลิเคชัน คำที่ถูกต้อง คือ แอปพลิเคชั่น

๒๑. ตอบ ๓)

อธิบาย

การโน้มน้าวใจ คือ การเชิญชวน ชักจูงให้ผู้ฟังเกิดความเชื่อถือ และมีความคิดเห็นคล้อยตาม

ซึ่งข้อ ๓) เป็นเพียงการบอกเล่า ส่วนข้อ ๑), ๒), ๔) และ ๕) สังกัดใช้ภาษาในการเชิญชวนดังนี้

ข้อ ๑) สินค้าขายดี ลดล้างสต็อก ผ่อน ๐%

ข้อ ๒) เซ็ตบุฟเฟต์ สุดคุ้ม ทานได้ไม่อั้น นานถึง ๑๒๐ นาที

ข้อ ๓) คลินิกทันตกรรมจัดฟันใสอันดับ ๑ ของไทย รักษาด้วยมาตรฐานระดับโลก ๔๐ ปี

ข้อ ๔) ทำบุญปิดทอง พร้อมchimของอร่อยมากมาย งานใหญ่เดินสบาย มีมุมของกินหลายมุม

๒๒. ตอบ ๔)

อธิบาย

ข้อ ๑), ๒), ๓) และ ๕) สังกัดจากคำประพันธ์ได้ดังนี้

วันนั้นแพูกเมื่อดำน้า

๓) เจ้าคิดเจ้าแค้น

แสนแค้นด้วยมารดาอย่าปราณี

๑) ไม่ยอมคน

แค้นแม่จ้จะแก้ให้หายแค้น

๕) ประสงค์ร้ายต่อผู้อื่น

หมายจิตคิดจะให้มันบรรลัย

๒) จิตใจโหดร้าย

ก็รู้ชั่วจะฆ่าให้เป็นผี

ให้ไปขอชีวิตขุนช้างไว้

ไม่ทดแทนอายขุนช้างบ้างไม่ได้

ไม่สนใจจำเพาะเคราะห์หมันดี

๒๓. ตอบ ๓)